

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 83. Argumentum septuagesimum tertium. Ab infirmatibus &
vulneribus corporis SS. Patres arguunt ad infirmitates & vulnera animæ,
simileque de istes ac de illis iudicium ferunt. Atqui gravis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

nec veniam unquam à Domino impetravis. Quod hæretici illi probare nitentur dictis illis Sancto- rum. Quibus optimè Gratianus, Magister, S. Tho- mas, S. Bonaventura, & alii veteres Scholastici respondent, quòd dicta illa Sancto- rum non sint universaliter ac necessariò vera, ea intelligendo rela- tive ad diversa tempora, sed relative ad idem tempus, hoc sentiu, *penitentia est anteacta peccata desistere, & stenda non committere, tempore quo ea sunt.*

972. Sed quamvis iste unus sit sensus ipsorum; non est tamen unicus; sed præter illum (qui solus est necessariò & universaliter verus) sancti Patres alium intenderunt, non quidem necessariò & uni- versaliter, sed ut plurimum & ordinariè verum, vi- delicet quòd verus penitens, post commissum alicuius gravioris criminis, nec ipso penitentia tem- pore, nec post illud faciliè & citò relabatur: quem in scopum dicta illa Sancto- rum allegant sapientissi- mi Cardinales, Episcopi, Doctores, etiam Regu- lares omnium Ordinum. Et istum sensum mani- feste indigitat contextus sanctorum Patrum, quo v. g. S. Eligius dicit: *Lavatur. & non est mundus, qui plangit quod gessit, nec deserit, sed post lachry- mas (ecce relatio ad tempus lachrymas subsequens) stenda hæc que steverat repetit.* Similiter Fulgen- tius: *Nunquam diluunt gemendo peccatum, quia non desinunt peccare post gemitum.* Et Isidorus cap. 78. laudatus: *Effectum penitentia non habent, quia inconstantia mentis, nunc recordatione peccati lachrymas fundunt; nunc reviviscens usu, ea que ELEVERANT iterando committunt.* Et Ambrosius loco citato: *Si verè agerent penitentiam, iterandam (per iterata postea peccata) non putarent.* Et Gregorius Magnus l. 3. Pastor. admonit. 31. in- fructuosam dicit penitentiam hominis relabentis, non quia crimina repetit, dum lavatur stibus à peccato, sed quia culpas post LACHRYMAS repe- tit, ipseque applicat illud Eccli. *Qui baptizatur à mortuo, & iterum tangit eum, quid proficit lava- tio eius?*

973. Nec hoc eliditur, dicendo cum Magistro (rus- sus contra Novatianos responsum istam adde- rente) *Ille etiam qui post lachrymas repetit quæste- vit, lavatur ad tempus, sed mundus non est. illa munditia, quæ sit ei sufficiens ad salutem: quia est momentanea, & non perseverans.* Quandoquidem Patres & hoc velint, & insuper quòd penitentia, à qua faciliè & citò receditur, ordinariè non suffi- ciat ad peccatorum remissionem, etiam ad tem- pus. Nam & hoc manifestè declarant, dum aiunt, eam non esse veram, sed irrisoriam. Dum item Fulgentius ait, *tales nunquam (ergo nec ad mo- dicum tempus) diluunt gemendo peccatum, quia non desinunt peccare post gemitum.* Dum item Cle- mens Alexandrinus supra argumento 64. eorum penitentiam apparentiam vocat penitentia, non penitentiam; additque eam nihil differre à peni- tentia infidelium, qui sine fide peccatorum ven- iam non possunt obtinere. Dum etiam Tertul- lianus talium penitentium ingenia dicit de sermone hypocritarum ordinariè pullulare, quorum indivi- dua cum diabolo amicitia, quorum penitentia nun- quam fidelis.

CAPUT LXXXII.

Argumentum septuagesimum secundum.

Ex istis aliis Sancto- rum pronuntiatis: Inanis est penitentia, quam sequens coinquinat culpa. Vulnus iteratum sanatur tardius. Frequenter peccans, & lugens, vix veniam meretur. Nihil profunt lamenta, si replicantur peccata. Nihil valet veniam à malis poscere, & mala denuò iterare.

R Eferuntur can. inanis de poenit. dist. 3. & ha- bentur penè eadem apud Isidorum in syno- nymis ante caput de castitate. Canone verò Dia- cono dist. 93. additur sententia ista: *assidue peccan- tium non sanatur Deus.* Quod Glossa ibidem sic exponit: *iterato non miseretur de facili.*

Porro ex iis omnibus rectè concluditur, pen-itentiam eorum, qui faciliè & citò post eam cri- mina repetunt, Sancto- rum iudicio non censeri ordinariè sufficientem ad peccatorum remissio- nem. Si enim ordinariè sufficiens esset, fructuosa esset, inanis non foret, ordinariè veniam mere- retur, &c. Cujus oppositum SS. Patres asserunt.

Neque oraculis istis: *Vulnus iteratum sanatur tardius. Frequenter peccans, & lugens, vix ven- iam meretur. Assidue peccantium, iterato de faci- li non miseretur Deus,* &c. congruit responso Ma- gistri, in fine argumenti præcedentis relata, quòd utique frequentè peccans, & lugens, veniam fi- nale non meretur, defectu perseverantia. Quia oracula illa non dicunt recidivis illis veniam esse impossibilem, & nunquam contingentem (prout impossibile est venia finalis, absque perseveran- tia, nec unquam contingit) sed vix & raro con- tingentem, & non sine ingenti difficultate, vix veniam meretur, non miseretur de facili, &c.

CAPUT LXXXIII.

Argumentum septuagesimum tertium.

Ab infirmitatibus & vulneribus corporis SS. Pa- tres arguunt ad infirmitates & vulnera ani- mæ, simileque de istis ac de illis iudicium fer- runt. Atqui gravis infirmitas corpori suffi- cienti remedio curata non cunctetur, dum fa- ciliè & citò redit. Ergo similiter, &c.

S ANCTUS Cyprianus, Origenes, Ambrosius, Ca- sarius, Eligius, &c. à modo cognoscendi curan- dique infirmitates & vulnera corporis, frequenter arguunt ad modum cognoscendi & curandi infir- mitates & vulnera animæ: *istis vulneribus vel fracturis corporum (inquit Casarius hom. 59.) infirmitates cognoscere possunt animarum.* Unde post allegatum modum curandi fracturas corporis, similis (inquit) ratio in animarum fracturis, seu vulneribus esse credenda est. Hinc Origenes hom. 8. in cap. 13. & 14. Numer. *Si vulnus corpori insigatur, aut is confringatur, aut nervorum junctura resolvatur, sub unius horæ spatio huiusmodi vulnera solent corporibus accidere, & plurimum postea cruciatibus, ac doloribus exaltis, multo vix tempore sanari. Jam vero si accidat, ut in eodem vulnere, vel in eadem fractura iterum sepius quis vulneretur, fre- quentiusque frangatur, quantis hoc penis, & quan- tus potest cruciatibus medicari? quanto autem tem- pore, si tamen poterit, ad sanitatem perducitur? Anima quoties peccat, quoties vulneratur. Et idè consequentissima ratio est pene, id est curæ & medicationis tempus extendi, & per unumquodque vulnus, pro qualitate plage, medendi quoque spa- tia propagari. Ubi enim indulgentia poterit medica- na proficere (ait Clerus Romanus ad S. Cyprian. epist. 31.) si etiam ipse Medicus, intercepta peni- tentia, indulget periculis? Si tantummodo operit vulnus, nec sint necessaria temporis remedia obdu- cere cicatricem? Aperendum est vulnus, & secan- dum (ait Cyprianus l. de lapsis) & putaminibus amputatis medela fortiore curandum. Vociferetur & clamet licet, & conqueratur, eger impatiens per- dolorem, gratias agat postmodum, cum senserit sa- nitatem. Et alia huiusmodi habent SS. Patres. Quemadmodum ergo similis est modus cognos-*

cendi & curandi vulnera animæ, quàm corporis; ita similis est modus cognoscendi recuperatam animæ sanitate, ac corporis. Non censetur verò post febrem aut vulnus recuperata sanitas corporis, dum febris citò redit, aut vulnus citò recrudescit (tunc enim vulnus à Medicis censetur operum fuisse, non sanatum.) Similiter ergo post inflictum animæ vulnus per peccatum, vulnus illud per pœnitentiam non censetur sufficienter curatum, dum citò redit, &c.

CAPUT LXXXIV.

Argumentum septuagesimum quartum.

Patribus antiquis succinum Sancti novissimi. Imprimis Bernardus serm. 1. de Resurrectione.

977 **I**bi namque Mellissus Doctor, agens de duplici (non de triplici, prout infundatè aliqui putant) pœnitentium genere, primo scilicet eorum, qui post lamenta pœnitentiæ, ad carnales non redeant consolationes, quos dicit Pascha cum Christo celebrare. Secundo eorum, qui, cum visi essent pœnitentiam in Quadragesima egisse, Christi passionibus communicasse, ipsique denuò complantati, per baptismum lachrymarum, pœnitentiæ, & confessionis, peccatorum veniam obtinuisse; post Pascha ad solitas citò redeunt iniquitates. De istis dicit, quòd ex sola consuetudine simulatione quadam humiliatio illa processit. Ex tam cito proinde relapsu arguit pœnitentiam ipsorum ne tempore quidem Quadragesimæ veram fuisse, sed simulatam; nec ab ipsis honoratum fuisse Passionis; sicut ab ipsis non honoratur tempus Resurrectionis.

978 Quòd enim de his hoc dicit, qui visi sunt in Quadragesima pœnitentiam egisse, Christi passionibus communicasse, &c. & non de tertio aliquo pœnitentium genere, eorum scilicet, qui toto tempore Quadragesimæ ad instantes inhiant dies Resurrectionis (ut volunt aliqui Juniores) ex duobus periculum est. 1°. ex eo quòd de illis ipsis, in quorum persona dixerat: *communicavimus passionibus Christi, complantati ei denuò sumus per baptismum lachrymarum, pœnitentiæ, & confessionis*, immediatè subiungat: *Sic amatores seculi, toto tempore Quadragesimæ, ad instantes inhiant dies Resurrectionis. Heu! ut liberius indulgeant voluptati.* 2°. ex eo quòd de istdem consequenter adiciat: *Sic honorati miseri Christum, quem suscepisti? Venturo parastis hospitium, castigantes corpora, elemosynas impendentes. Et ecce susceptum proditis inimicis; imò exire compellitis, priores nequitas admittendo.* Ex quo deinde inferit, ipsos cum Christo non resurrectisse, id est de morte animæ ad vitam non transiisse: utpote quorum pœnitentia & humiliatio ex sola consuetudine temporis, & simulatione quadam processit. De istdem ergo dicit: *Licet nihil minus reverentie Resurrectionis tempus exigit, quàm Passionis, vos neutrum honoratis: quia ex post-facto deprebentis estis, aut penitus impœnitentes, aut tepidè, non proinde plenè, & ex toto corde pœnitentes. Redite ergo prævaricatores ad cor, & in toto corde querite Deum. & ad se malum, pœnitentes non verbo tantum, & lingua, sed & in spirita & veritate.* Si sic divus Bernardus censuerit de recidivis, qui tempore Passionis confessi sunt peccata sua cum genuit, corporis castigatione, elemosynis, &c. quantò magis sic censuit de recidivis nostris, qui non genuit, non corporis castigatione, non elemosynarum largitione, sed oris dumtaxat confessione asserunt se dolere?

979 De his quidem recidivis agit ibi Bernardus, qui tempore Quadragesimæ ad instantes inhiant dies Resurrectionis, ut liberius indulgeant voluptati. Tom. III.

Sed cui dubium, ad eos inhiare recidivos nostros, ferè omnes, ut liberius repetant convivia, potationes, saltationes, &c. cum nullis quadragesimalia jejunia magis odiosa sint, quàm ipsis?

Nec idèò Bernardus recidivos suos per suam illam pœnitentiam iustificatos fuisse censet, quia dicit, Christi passionibus communicasse, ipsi denuò complantatos, venturo Christo hospitium præparasse, Christum denique suscepisse. Non enim propterca vult ipsos reverà Christum spiritualiter suscepisse, nec ipsi spiritualiter complantatos fuisse; sed quoad externam dumtaxat apparentiam; eò quòd ex post-facto, tam facili utique, tamque festino relapsu colligat id totum ex simulatione quadam, vel saltem non ex toto & pleno corde processisse, sed ex tepido corde, ad iustificationem non sufficiente.

CAPUT LXXXV.

Argumentum septuagesimum quintum.

Ex eodem Mellisso Doctore serm. 2. de Assumptione B. Mariae, aliisque sententiis ipsius, præcedens argumentum roborantibus.

980 **I**bi similiter Doctor ille sanctissimus, explicans verba ista: *mulier quædam excepit eum in domum suam, posteaquam dixit, quòd peccatoris conscientia est carcer; tortores, ratio & memoria; quòdque peccatorem de domo carceris educere Dominus incipit in Confessione: ipsa est enim scopa, quæ mundatus carcer, & ornatus deinceps regularium institutionum iunctis quibusdam pulchre virentibus, de carcere redit in domum, in qua Christum debes suscipere.* Addit: *habet ergo mulier jam domum suam, ubi suscipiat eum, cui super tantis beneficiis extat obnoxia; sed vix ei, si eum recipere spiritualiter renuit, si non detinet, si non cogit manere secum. . . . Rediens enim, qui prius ejectus est, mundatum quidem, & ornatum domum invenit, sed vacantem, & desertam.*

981 Relinquitur siquidem mulieri domus sua deserta, quam salvatoris hospitio dignam exhibere neglexit. Quomodo (inquis) poterit domus, emundata confessione priorum delictorum, & observatione regularium institutionum ornata, indigna adhuc iudicari habitaculo gratiæ, Salvatoris ingressu? Poterit sine dubio, si superficialitè emundata, & iunctis (ut dictum est) strata virentibus, interioris plena sit luto. Quis enim suscipiendam Dominum arbitretur in dealbatis mortuorum sepulchris, que videntur aforis speciosa, intrinsecus autem spurcitia & sanies universa replevit? Esto siquidem us aliquando ipsa superficie delictatus, incipiat primum apponere pedem ei qui huiusmodi est, prima aliquam visitationis sue gratiam indagando: nunquid non resiliet illic cum indignatione? . . . Neque verò ingressam ejus exterioris potest conversationis tenuis superficies sustinere: quoniam omnia penetrat, & in intimis cordibus ejus habitatio est. Quòd si nequaquam spiritus discipline subditum mansuetè peccati corpus inhabitat; factum utique non modo declinat, sed & effugit, atque declinat ab eo.

982 Ecce ergo domus peccatoris, mundata est quidem peccatorum confessione, & ornata quibusdam ornamentis exteriorum operum, seu observatione regularium institutionum; sed adhuc vacans, & indigna habitaculo gratiæ, Salvatoris ingressu. Quando nam hoc contingit? quando peccandi voluntas, in intimis cordibus latitans, superficialitè quidem crassa est, non ex toto intrinsecus eradicata. Quòd ex effectibus ipsius colligitur, ex festino utique facilique relapsu. Cum enim arbor pullulat, virgultaque diffundit, facis apertè ostendit, radicem adhuc vivere, & succum fugere. Sic etiam dum citò post Confessionem quis pre-